

Krisesenteret i Salten, tilbud for menn

Krisesenterlova sier at:

- **Lovgrunnlag**

§ 2. Krav til krisesentertilbudet

Kommunen skal sørge for eit krisesentertilbud som skal kunne nyttast av personer som er utsette for vald eller trusler om vald i nære relasjonar, og som har behov for rådgjeving eller eit trygt og mellombels butilbod.

Tilbudet skal gi brukarane støtte, rettleiing, hjelp til å ta kontakt med andre delar av tenesteapparatet og skal omfatte:

- a) Eit krisesenter eller eit tilsvarande gratis, heilårs, heildøgns, trygt og mellombels butilbod, og*
- b) Eit gratis dagtilbod, og*
- c) Eit heilårs og heildøgns tilbod der personar nemnde i første ledd kan få råd og rettleiing per telefon, og*
- d) Oppfølging i reetableringsfasen, jf. § 4.*

- **Formål**

§ 1. Formålet med lova

Formålet med denne lova er å sikre eit godt og heilskapleg krisesentertilbud til kvinner, menn og barn som er utsette for vald eller trusler om vald i nære relasjonar

- **Organisering**

- ***Krisesenteret i Salten***

- Menn kan henvende seg direkte til Krisesenteret som nevnt i andre ledd i Krisesenterlova, uten henvisning eller timeavtale.

Kommunen skal sørge for god kvalitet på tilbudet, blant annet ved at de ansatte har kompetanse til å ta vare på de spesielle behovene til brukerne.

Bodø kommune som vertskommune utfører en lovpålagt oppgave for flere kommuner og samarbeider per i dag med følgende 12 kommuner om driften av krisesenteret: Beiarn, Fauske, Gildeskål, Hamarøy, Lurøy, Meløy, Rødøy, Røst, Saltdal, Steigen, Sørfold og Værøy.

Krisesenteret er en kommunal virksomhet og er en del av Helse – og omsorgsavdelingen. Den er organisert under Helsekontoret.

Det er tiltenkt at samtale – og krisesentertilbudet for menn i hovedsak skal ivaretas og gjennomføres av en mannlig ansatt.

- **Kartlegging av behov**

- Selv om det er menn som står for den grove fysiske volden mot kvinner og barn, så viser omfangsundersøkelser, utført av NIBR(Norsk institutt for by – og regionforskning), at det foreligger en noenlunde lik prosentfordeling mellom kjønnene når man ser voldsbegrepets videre definisjon.

- **Voldsbegrepet**

- *Vold er enhver handling rettet mot en annen person som ved at denne handlingen skader, skremmer eller krenker, får den personen til å gjøre noe mot sin vilje eller å slutte å gjøre som den vil*(Per Isdal – alternativ til vold)

- I forhold til ovennevnte definisjon på *vold*, må begrepet kunne sies å ha en bredere forståelsesramme enn bare den fysiske volden. Her bør det utdypes en mer konkretisering av voldsbegrepets flerdimensjonale karakter:

- - Fysisk vold
- - Psykisk vold
- - Seksuell vold
- - Æresrelatert vold
- - Materiell vold
- - Latent vold
- - Menneskehandel
- - Tvangsekteskap
- - Kjønnsslemlestelse

I sammenheng med denne forståelsen, faller også menn inn i rammen av det å være voldsutsatt.

- **Voldens konsekvenser**

Vold får konsekvenser for den som utsettes for den. Fysisk vold kan medføre alt fra blåmerker til tap av liv. Vold har også psykiske og relasjonelle konsekvenser. Når voldsutøveren er partner, søsken, forelder, venn eller annen person som står en nær, ødelegges tilliten og fortroligheten i forholdet. I mange tilfeller får vold i nære relasjoner alvorlige konsekvenser fordi den får pågå i det skjulte over tid.

Noen av konsekvensene kan være:

- Fysiske skader
- Vedvarende redsel, opplever seg utrygg
- Søvnproblemer eller spiseproblemer
- Isolasjon, ingen å prate om volden med
- Lavere selvfølelse
- Sliten, lite energi

Reaksjoner som kan være særlig framtrædende hos menn er:

- Selvmordstanker
- Redsel for å sprekke og ta igjen
- Redsel for ikke å bli trodd
- Skam, tap av selvfølelse og selvtillit som mann

- **Målgruppe**

I tillegg til menn utsatt for vold fra kvinnelig partner, er det særlig disse gruppene som kan ha behov for hjelp:

Homofile menn utsatt for vold fra partner. Forekomsten av vold i homofile parforhold antas å være på samme nivå som i heterofile parforhold. Det er fortsatt mye skam knyttet til det å være homofil, og kan også gjøre at terskelen for å søke hjelp blir høyere.

Barn utsatt for vold fra mor. I løpet av barndommen erfarer tre prosent av barn i Norge at mor er grovt fysisk krenkende. I familier der mor er voldsutøveren har fedrene et særskilt ansvar for å beskytte barnet og seg selv.

Eldre menn utsatt for vold og overgrep. Etter fylte 70 utsettes anslagsvis fire til seks prosent av befolkningen for vold og overgrep. Volden eldre utsettes for er ofte fra partner, egne barn eller barnebarn. Både kvinner og menn blir utsatt.

Gutter og menn utsatt for voldtekt og seksualisert vold. Sju prosent av guttene erfarer å bli utsatt for voldtekt eller grove seksuelle krenkelser i løpet av barndommen. Overgriperne er både kvinner og menn. Seksuelle krenkelser mot menn i voksen alder er spesielt tabubelagt, og svært få forteller om krenkelser fra partner eller andre.

Gutter og menn utsatt for menneskehandel. Årlig er det flere tilfeller der politiet mistenker at gutter og menn i Norge utsettes for menneskehandel i tilknytning til sexhandel, tvangsarbeid eller annen utnyttelse. Et femtitalls gutter og menn var i 2009 under oppfølging som mulig ofre for menneskehandel.

Homofile gutter utsatt for vold i familie og nærmiljø. Homofile gutter i ulike miljøer kan oppleve vold og trusler fra sine nærmeste, helt eller delvis, på grunn av sin seksuelle orientering.

Gutter og menn som tvinges til ekteskap. Både jenter og gutter utsettes for tvang, press og trusler i forbindelse med ekteskap. Både homofile og heterofile gutter kan være utsatt. Kompetanseteam mot tvangsekteskap mottok 68 henvendelser som angikk gutter og menn i 2010.

Menn som kommer til Norge gjennom ekteskap og som utsettes for vold.

I flere tilfeller blir menn som hentes til Norge gjennom ekteskap utsatt for vold, trusler og sosiale innskrenkninger fra partneren og dennes familie eller nettverk.

Transpersoner. Transpersoner er mennesker som har en annen kjønnsidentitet enn den de ble tildelt ved fødsel: motsatt kjønn, intet kjønn, begge, eller noe midt i mellom. Kjønnsoverskridelse er svært tabubelagt, og denne gruppen er særlig utsatt med hensyn til vold, også fra nærstående. Mange av disse er folkeregistrert som menn, men anser seg som kvinner.

- **Personalet**

Mange av de ansatte har formell helse – og sosial - /sikkerhetsfaglig kompetanse. Her kan nevnes; sosionom, barnevernpedagog, vernepleier, enhetsterapeut, politi, helsefagarbeider. En ansatt har kontoraglig utdanning. I tillegg har fire av de ansatte videreutdanning i ulike fagmiljøer. 6 miljøarbeidere gir et viktig bidrag inn i fagmiljøet og opp i mot brukerne av krisesentertilbudet.

- **Utfordringer**

Utfordringene i dette prosjektet har flere aspekter ved seg. Vi har et kontraktfestet dokument fra Foyer Bodø om å leie to leiligheter til bruk for menn og barn, utsatt for vold, trusler om vold eller andre krenkelser. Nå er det slik at Bodø kommune ikke har råd/økonomi til å la disse stå tomme, slik at de leies ut til de personer som til enhver tid er i behov av et sted å bo og som henvender seg til kommunen for hjelp. Dermed vil ikke leilighetene nødvendigvis være tilgjengelig for akuttinntak.

En annen utfordring bunner i den usikkerhet hvorvidt etterspørsel og bemanning er samsvarende og holder et adekvat nivå. Det vil også innebære implisitte utfordringer knyttet til brukerens intensjoner. I denne sammenheng bør det nevnes at kontaktetablering og kartlegging i all hovedsak skal ivaretas og gjennomføres av en mannlig ansatt på Helsekontoret. Denne samtalen kan skje på et tidspunkt der man er alene i kontorkomplekset med kontaktpersonen, hvilket sier noe om sårbarhet og risiko dersom hensikten og motivet til menn ikke samsvarer med opprinnelige utsagn/historie

Det må også legges en plan for hvordan man skal nå ut til menn som har vært utsatt for vold, trusler om vold eller andre krenkelser. Her tenker vi at impliserte parter i hjelpeapparatet kan være henvisende instans, og på den måten vil fange opp problematikken.

I tillegg vil det være naturlig å distribuere informasjon om tilbudet, samt bruke media til å etablere en bredere kontaktflate.

- **Bo – tilbud**

Bo – tilbudet til menn skal være et midlertidig trygt sted å bo. Samtaler, stabilisering, råd og veiledning vil ha en sentral plass i tilbudet. Kontakt med impliserte parter i hjelpeapparatet, praktisk bistand, oppfølging etter utflytting og aktivitetstilbud til både menn og barn er en viktig del av krisesentertilbudet.

Tilbudet innebærer også disponering av to korttidsleiligheter – en for mann med barn og en for enslige. Bo – tilbudet er gratis.

Bo – tilbudet til voldsutsatte menn består av to leiligheter på hemmelig/ikke-offisiell adresse. Disse ligger fysisk adskilt fra senteret hvor kvinner og barn holder til – Jfr. Krisesenterlova § 2 sjette ledd. Leilighetene har alt av hvitevarer og er ellers møblert og utstyrt som vanlige hjem.

Bo – tilbudet er ikke døgnbemannet, men krisesenteret for kvinner og barn er døgnbemannet og på den måten vil tilgjengeligheten være der, dersom det er behov for støtte og hjelp.

- **Dagtilbud**

Dagtilbudet vil bestå av samtaler, stabilisering, råd og veiledning, hjelp til å kontakte impliserte parter i hjelpeapparatet. Det vil i tillegg være sentralt å gi praktisk bistand, aktivitetstilbud, både for menn og barn.

- **Reetablering/oppfølging**

Reetablering/oppfølging vil ha et sentralt fokus, og behovet må kartlegges og vurderes sammen med brukeren av tjenesten/senteret. Eksempelvis kan det dreie seg om:

- Bo – oppfølging
- Økonomisk rådgivning
- Jobb/utdanning/skole
- Kontakt med barn
- Helse
- Aktiviteter
- Samtaler

I denne sammenheng viser vi til Krisesenterlova § 4 første ledd.

- **Tilbud til barna**

Krisesenteret melder til barnevernet når det foreligger forhold som nevnt i Lov om barnevern § 6 – 4 annet ledd.

Ved inntak av menn med barn, er det mulighet for skjerming fra resten av tilbudet, ved at familien kan få plass i egen leilighet. I disse tilfellene vil det også raskt bli opprettet kontakt med den som har barnefaglig ansvar ved krisesenteret. Det er utarbeidet egne rutiner for dette samarbeidet.

- **Aktiviteter**

Det vil være viktig å kartlegge behovet for hvilke aktiviteter menn og barn har. I et terapeutisk perspektiv vil det dreie seg om å finne avledere til opplevde traumatiske hendelser, og i kontekst av det, prøve og motvirke negative tankemønstre og en hverdag preget av passivitet.

Vi har en tro på at aktiviteter i seg selv, kan være en faktor, som i mer eller mindre grad, har kompensereffekt og gjøre hverdagen litt lettere for brukeren av krisesentertilbudet. Vi kan i denne sammenheng være behjelpelig med å kartlegge hvilke aktivitetstilbud kommunen har å tilby. Aktiviteter må også ses i et videre perspektiv, eksempelvis; barnehage/skole eller andre tiltak i kommunal regi.

Vi viser til Krisesenterlova § 3 andre ledd.

- **Nyttig informasjon**

Alle kommuner skal ha et krisesentertilbud. I de fleste tilfeller samarbeider flere kommuner om å drive eller støtte et krisesenter. For å hjelpe kvinner, menn og barn utsatt for vold i nære relasjoner, skal det kommunale krisesentertilbudet bestå av:

- Et rådgivningstilbud
- Et trygt midlertidig botilbud
- Hjelp og veiledning til å ta kontrakt med andre deler av hjelpeapparatet

Kontakt ditt nærmeste krisesentertilbud om du selv er utsatt, eller ønsker å hjelpe mennesker som er utsatt for vold i nære relasjoner. De kan hjelpe eller vet hvor du kan få hjelp. Tilbudet er gratis og ansatte ved krisesenteret er underlagt taushetsplikt jfr. Forvaltningsloven § 13 a.

Dersom det er behov for tolk, er krisesenteret behjelpelig med det.

Du kan også kontakte din kommunes helse – eller sosialtjeneste.

Nettsider og telefonnumre:

www.krisesenter.com – har oversikt over krisesentre i Norge

www.politi.no – eller telefon 02800

www.bufetat.no – har oversikt over familievernkantorene i Norge

www.voldsoffer.no – eller telefon 22 16 40 00

www.llh.no – eller telefon 23 10 39 39

www.utsattmann.no – er et nettsted for menn utsatt for seksuelle overgrep

www.reform.no driver **Mannstelefonen**, en krise – og rådgivningstelefon for menn – 22 34 09 60.

Åpen mandag til fredag fra klokken 17.00 – 20.00